

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Разова спеціалізована вчена рада ПЗВО «Київський міжнародний університет» прийняла рішення про присудження *Родіній Наталії Володимирівні* наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта / Педагогіка на підставі прилюдного захисту дисертації «*Підготовка практичних психологів до взаємодії в інклюзивному середовищі*» за спеціальністю 015 Професійна освіта 14 червня 2024 року.

Родіна Наталія Володимирівна має вищу економічну, медичну та психологічну світу. Закінчила Кемеровський державний університет, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова за спеціальністю «Психологія». 2020 року вступила до аспірантури Київського міжнародного університету для здобуття третього рівня вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта галузі знань 01 Освіта / Педагогіка.

Психолог, сучасний теолог, біоенерготерапевт, член-кореспондент Академії технологічних наук України. Наталія Володимирівна є засновником і керівником «Центру розвитку особистості».

Дисертацію виконано на кафедрі психології та педагогіки Навчально-наукового інституту лінгвістики та психології ПЗВО «Київський міжнародний університет».

Науковий керівник – Мартиненко Світлана Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної діяльності Київського міжнародного університету.

Результати дослідження викладено в 12 наукових працях, серед яких: 3 статті у провідних фахових виданнях України, 2 статті у наукових часописах, 7 тез у збірниках матеріалів міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій.

Публікації у наукових фахових виданнях України:

1. Родіна Н. В. Особливості формування інклюзивного освітнього середовища для людей з особливими потребами. Неперервна професійна освіта: теорія і практика / гол. ред. С.О. Сисоєва. Київ : ТОВ «Видавниче підприємство «Едельвейс», 2021. Вип. 2. С. 72–78

2. Родіна Н.В. Формування готовності практичних психологів до роботи в інклюзивному середовищі. Неперервна професійна освіта: теорія і практика / гол. ред. С.О. Сисоєва. Київ: ТОВ «Видавниче підприємство «Едельвейс», 2022. Вип.3. С. 70–77

3. Родіна Н. В. Стан формування пізнавального інтересу дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного середовища. Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка» / гол. ред. І.В. Жукова. Київ: Громадська наукова б організація «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління», 2023. Вип. №16(34)2023. С. 312–325

Публікації, які додатково відображають наукові результати:

4. Родіна Н. В. Умови створення інклюзивного середовища для людей з особливими потребами : зб. наук. ст. ПЗВО «Київський міжнародний університет» й Інституту соціальної та політичної психології НАПН України. Сер. Психологічні науки: проблеми і здобутки. Випуск (1) 15. Київ : КиМУ, 2020. С. 170–185

5. Родіна Н. В. Теоретичні основи професійної підготовки практичних психологів у закладах вищої освіти України. Історико-педагогічні студії: Науковий часопис / гол. ред. Н. М. Дем'яненко. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2020. Вип. 13–14. 193 с. С.147–149

Список публікацій, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Родіна Н. В. Теоретичні аспекти підготовки практичних психологів у закладах вищої освіти України. Молодий вчений модерну – фундамент розвитку освіти, науки та бізнесу в Україні : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції (25 листопада, 2020 р., м. Дніпро). Дніпро : КЗВО «ДАНО» ДОР», 2020. С. 64–68

7. Родіна Н. В. Проблеми взаємодії практичних психологів із клієнтами в інклюзивному середовищі. Проблеми професійної підготовки в умовах євроінтеграції освітнього процесу: погляди науковців і практиків : XXVI Міжнародна науково-практична конференція молодих учених, аспірантів та студентів у КиМУ. (25–26 березня 2021 р.). Київ : КиМУ, 2021. С. 110–114

8. Родіна Н. В. Створення інклюзивного освітнього середовища як вимога часу. Сучасний педагог та теорія педагогіки, філологічні диспути та наука про мову : I Міжнародна наукова спеціалізована конференція (19 лютого 2021 р., м. Хмельницький). Вінниця, 2021. С. 88–89.
[URL:https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/mcnd/issue/view/19.02.2021-2/447](https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/mcnd/issue/view/19.02.2021-2/447)

9. Родіна Н.В. Особливості психологічної допомоги та підтримки людей з особливими потребами. Особистісно-професійна компетентність педагога: досвід, проблеми, перспективи : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м. Суми, 25 лист. 2021 р.) / за заг. ред. С. М. Грицяя. Суми : НВВ КЗ СОППО, 2021. С. 315–319

10. Родіна Н. В. Використання авторського інтегрованого навчального курсу «Практика психологічної допомоги (за методикою Н. В. Родіни)» у процесі підготовки практичних психологів. Features of the development of modern science in the pandemic's era: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the I International Scientific and Theoretical Conference (Vol. 3), December 3, 2021. Berlin, Germany: European Scientific Platform. P. 16–19

11. Родіна Н. В. Стан підготовки майбутніх практичних психологів до роботи в умовах інклюзивного навчання учнів закладів загальної середньої освіти. Інноваційний розвиток університетської науки та освіти: глобальний і національний вимір змін № 30 : зб. матеріалів XXVII Міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційний розвиток університетської науки та освіти: глобальний і національний вимір змін», 17–18 березня 2022 р., Київський міжнародний університет. Київ : КиМУ, 2022. С. 298–307

12. Родіна Н. В. Готовність практичних психологів до взаємодії в інклюзивному середовищі як педагогічна проблема. Перспективи та інновації студентських наукових досліджень і освітніх систем в умовах воєнного стану:

XXVIII Міжнародна науково-практична конференція молодих учених, аспірантів та студентів КиМУ. (25 – 26 квітня 2023 року). Київ: КиМУ, 2023. Т1. С. 464–468

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради:

СИСОЄВ Олексій Володимирович, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри психології та педагогіки ННІ лінгвістики та психології ПЗВО «Київський міжнародний університет».

Оцінка позитивна, без зауважень.

СПИЦЬКА Ліана Вікторівна, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології та педагогіки ННІ лінгвістики та психології ПЗВО «Київський міжнародний університет». Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. На нашу думку, зважаючи на важливість проблеми формування інклюзивного середовища і місію практичного психолога в ньому, вважаємо, що потребує більшої уваги саме підготовка і готовність практичних психологів до взаємодії в інклюзивному середовищі, враховуючи потреби людей різних категорій.

2. З урахуванням суспільних викликів і потреб сьогодення бажано було б розширити змістово-технологічну складову підготовки майбутніх фахівців саме до корекційної роботи, з цією метою сформувати методичне портфоліо з відповідними психокорекційними методиками.

Проте зазначене має дискусійне спрямування і не впливає на загальну позитивну оцінку прорецензованої дисертаційної роботи.

ЧЕРНУХА Надія Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки факультету психології Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. У розділі 1 дисертантка здійснила ґрунтовний аналіз теоретичних основ професійної підготовки практичних психологів до взаємодії в інклюзивному середовищі, проте, на наш погляд, доцільним було б проведення та опис порівняльного аналізу українського і зарубіжного досвіду за означеною

проблемою.

2. У розділі 1, параграфі 1.2 до характеристики базових понять дослідження бажано було б додати більш розширений аналіз понять щодо інклюзивного середовища у сучасних реаліях українського соціуму.

3. У розділі 2, параграфі 2.3, на нашу думку, до обґрунтованих у дисертації змісту, форм і методів підготовки практичних психологів до взаємодії в інклюзивному середовищі варто додати і актуалізувати інноваційність поглядів українських і зарубіжних дослідників.

4. Доцільним є посилення у дисертаційному дослідженні актуальних питань підготовки практичних психологів до взаємодії в інклюзивному середовищі відповідно до сучасних соціалізаційних викликів, зокрема, потреб військовослужбовців і їх сімей.

5. У тексті дисертації зустрічаються стилістичні неточності.

ОВЕРЧУК Вікторія Анатоліївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри психології Донецького національного університету імені Василя Стуса. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. На нашу думку, потребує розширення поняття взаємодії в інклюзивному середовищі, що має інтегровану сутність, зокрема: взаємодія практичного психолога з людьми, які мають ООП, і взаємодія з іншими фахівцями (педагоги, вихователі ЗДО, соціальні працівники тощо).

2. Авторкою укладено методичні рекомендації щодо впровадження змістово-технологічного забезпечення підготовки практичних психологів до взаємодії в інклюзивному середовищі. Вважаємо, що було б доречним подати також ефективні техніки та вправи.

3. Вивчення наукових джерел щодо роботи з людьми, що мають ООП, спонукає до більшого окреслення питання профілактичної роботи майбутніх фахівців-психологів, зокрема її складових.

4. Для подальшого поглиблення та збагачення дисертаційного дослідження було б доцільно розширити вивчення досвіду підготовки практичних психологів до взаємодії в інклюзивному середовищі країн Європейського Союзу. Це значно збільшило б наукову та практичну цінність

роботи. Зокрема, допоможе виявити найефективніші практики та потенційні напрямки для вдосконалення українських освітніх програм; вивчення впливу законодавства та політики ЄС на стандарти та практики підготовки психологів для роботи в інклюзивних середовищах може надати основу для рекомендацій щодо поліпшення українських програм; міжнародні програми обміну або стажування для психологів допоможуть інтегрувати європейські методики в українську практику.

Однак висловлені зауваження та побажання не применшують належної оцінки наукового рівня дисертації, яка є вагомим внеском у розроблення проблеми підготовка практичних психологів до взаємодії в інклюзивному середовищі.

ЦЕГЕЛЬНИК Тетяна Миколаївна, доктор філософії, доцент, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Тернопільського національного університету ім. В. Гнатюка. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. Нам видається дещо некоректним вживання термінів «люди-інваліди» (с. 35), «інвалід» (с. 58), «діти-інваліди» (с. 198). Вважаємо, що при означенні дорослої людини, і підлітка, і дитини, які мають захворювання чи інвалідність, доцільно враховувати положення Закону України № 2249 – VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України», прийнятого Верховною Радою України 19 грудня 2017 року та акцентувати увагу насамперед на людині, а не на її захворюванні чи інвалідності.

2. На наш погляд, автору дисертації відповідно до теми дослідження вартувало звернути увагу на розкриття базового поняття «освітнє середовище». Якщо тема дослідження – «Підготовка практичних психологів до взаємодії в інклюзивному середовищі», чи доцільно розглядати структуру освітнього середовища підготовки практичних психологів у ЗВО (с. 52.). На нашу думку, необхідно розглянути освітнє середовище для осіб з ООП.

3. Не цілком зрозуміло, чому в підрозділі 1.2. (с. 62) після аналізу базових понять дослідника, без будь-якого пояснення, переходить до аналізу компонентів готовності практичних психологів до взаємодії в інклюзивному середовищі. Нам видається, що матеріал про компоненти готовності доцільно

розглянути в третьому розділі дослідження.

4. Вважаємо за необхідне під час аналізу чинних освітньо-професійних програм, навчальних планів, робочих програм навчальних дисциплін спеціальності «Психологія» зазначити, документи яких ЗВО були покладені в основу аналізу.

5. Спостерігається певне дублювання матеріалу, поданого в підрозділі 2.3. і 3.1. щодо логіки та етапів дослідно-експериментальної роботи.

Проте висловлені зауваження та побажання не є принциповими й не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи Родіної Н.В.

Результати відкритого голосування:

«За»	– 5 членів ради
«Проти»	– немає
недійсних бюлетенів	– немає

СПЕЦІАЛІЗОВАНА ВЧЕНА РАДА

ПЗВО «КИЇВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ» УХВАЛИЛА:

1. Дисертація Родіної Наталії Володимирівни на тему «Підготовка практичних психологів до взаємодії в інклюзивному освітньому середовищі», подана на здобуття ступеня доктора філософії 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 015 Професійна освіта, є завершеним самостійним науковим дослідженням, що містить науково обгрунтовані результати, актуальність, наукову новизну, теоретичне і практичне значення і відповідає пунктам 6 – 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 та Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р., № 261.

2. Присудити Родіній Наталії Володимирівні ступінь доктора філософії з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 015 Професійна освіта.

3. Рішення разової спеціалізованої вченої ради затвердити і передати до Наукового відділу Університету.

4. Науковому відділу підготувати наказ про видачу Родіній Наталії Володимирівні диплома доктора філософії та додатка до нього європейського зразка.

На підставі результатів відкритого голосування та прийнятого рішення разова спеціалізована вчена рада ПЗВО «Київський міжнародний університет» присуджує Родіній Наталії Володимирівні ступінь доктора філософії з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 015 Професійна освіта

Голова спеціалізованої вченої ради
доктор педагогічних наук, доцент

Олексій СИСОЄВ